

PRAKSISOVERSIGT · MENNESKERETTIGHEDER

Praksisoversigt over EMRK artikel 6 (retfærdig rettergang)

Konventionsforpligtelsen som fortolkningsbidrag i dansk straffe- og civilproces

Version 2 · Opdateret 16. jul. 2026 · 61 afgørelser · 2008-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

EMRK artikel 6 sikrer enhver ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, og opregner i stk. 3 en række minimumsgarantier for den anklagede. Bestemmelsen er inkorporeret i dansk ret, men anvendes af domstolene ikke som selvstændig hjemmel – den fungerer som et fortolkningsbidrag, der udfylder og afgrænser retsplejelovens og straffelovens regler. Praksis fra Højesteret viser et gennemgående mønster: konventionen sætter rammen for hvor langt en indskrænkning i tiltaltes rettigheder må gå, compensation for krænkelse sker gennem strafudmåling og omkostningsfordeling frem for frifindelse, og enhver fravigelse af offentlighed, aktindsigt eller vidneførsel kræver en konkret og dokumenteret begrundelse. Oversigten dækker art. 6 på tværs af retsområder – fra dommerinhabilitet og dørlukning til forsvarerbeskikkelse, aktindsigt, anonyme vidner og tolkebistand.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** EMRK artikel 6 er inkorporeret i dansk ret, men anvendes som fortolkningsbidrag til retsplejelovens bestemmelser – ikke som selvstændig hjemmel til at tilsidesætte national ret.
- 02** Retsplejelovens § 61 om dommerinhabilitet skal fortolkes i lyset af art. 6, stk. 1, men fører ikke til inhabilitet i videre omfang end konventionen kræver.
- 03** Inhabilitetsvurderingen hviler på et tillidshensyn og en objektiv målestok – dommerens manglende subjektive kendskab til de inhabiliterende omstændigheder er uden betydning.
- 04** En dommer er inhabil i en efterfølgende erstatningssag, hvis de omstændigheder, der skal afgøres, i det væsentlige er de samme, som dommeren lagde til grund ved varetægtsfængslingen.
- 05** Sagsbehandlingstidens rimelighed vurderes efter tre kriterier: sagens kompleksitet, parternes adfærd og myndighedernes adfærd – med en samlet helhedsbedømmelse.
- 06** Straffelovens § 82, nr. 13, om lang sagsbehandlingstid blev ophævet pr. 1. januar 2022; reglen ligger nu i § 82, stk. 2, og gælder kun i det omfang EMRK artikel 6 kræver det.

- 07** Kompensation for krænkelse af retten til rettergang inden rimelig frist sker ved strafnedsættelse, bødenedsættelse eller strafbortfald efter §§ 82, stk. 2, og 83 – samt ved omkostningsfordeling – men aldrig ved frifindelse.
- 08** Trafiksikkerhedsmæssige hensyn bag førerretsfrakendelse vejer så tungt, at frakendelsen ikke bortfalder eller forkortes som følge af lang sagsbehandlingstid, selv om bøden nedsættes.
- 09** En omkostningsafgørelse kan kæres selvstændigt, når den alene anfægtes ud fra lang sagsbehandlingstid, da anfægtelsen da er uafhængig af sagens udfald.
- 10** Berømmelse af en omfattende ankesag flere år ude i fremtiden er ikke i sig selv en aktuel krænkelse af art. 6 – men landsretten har pligt til løbende at vurdere mulighed for fremrykning, og spørgsmålet afgøres endeligt ved hovedforhandlingen.
- 11** Utilstrækkelige ressourcer og strukturelle forhold hos myndigheden er subjektivt undskyldende momenter, men kan ikke forlænge den tid, der objektivt må anses for acceptabel.
- 12** Dørlukning efter art. 6, stk. 1, kræver en konkret og dokumenteret begrundelse – generelle og overordnede henvisninger til statens sikkerhed eller fremmede magter udelukker den domstolsprøvelse, konventionen forudsætter.
- 13** Retten har pligt til på eget initiativ at afbeskikke en forsvarer, når det er nødvendigt for at sikre et effektivt forsvar, jf. art. 6, stk. 3, litra c – også mod tiltaltes ønske.
- 14** Anonym vidneførsel efter retsplejelovens § 856 forudsætter en samlet vurdering, hvor vidnets forudgående tilknytning til tiltalte og sagens karakter indgår, og hvor forsvarerens fulde kendskab til identiteten virker som modvægt.
- 15** Retten må ikke pålægge anklagemyndigheden at oplyse forsvareren om eksistensen af materiale, der er undtaget fra aktindsigt efter § 729 c – heller ikke oplysningen om at materiale ikke findes.
- 16** EMRK artikel 6 finder ikke anvendelse på udleveringssager, da disse hverken angår borgerlige rettigheder eller en anklage for en forbrydelse.
- 17** Kontradiktionsprincippet gælder også i civile kæresager uanset retsplejelovens ordlyd, jf. art. 6 – men en part, der har haft reel mulighed for at reagere og undlader det, kan ikke påberåbe sig rettergangsfejl.

Konventionsgrundlaget: artikel 6 som fortolkningsbidrag, ikke som selvstændig hjemmel

§ 1

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention gælder her i landet, og artikel 6 er gengivet i [inkorporeringslovens bilag 1](#). Bestemmelsens stk. 1 fastslår:

Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der er oprettet ved lov, når der skal træffes afgørelse enten i en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser eller angående en mod ham rettet anklage for en forbrydelse.

Hertil kommer uskyldsformodningen i stk. 2 og de fem minimumsgarantier i stk. 3: underretning om sigtelsen på et sprog man forstår (litra a), tilstrækkelig tid og lejlighed til at forberede forsvaret (litra b), forsvar personligt eller ved forsvarer (litra c), adgang til at afhøre vidner på samme betingelser som anklagemyndigheden (litra d) og vederlagsfri tolkebistand (litra e).

Den danske anvendelse af artikel 6 er kendetegnet ved, at bestemmelsen **ikke** påberåbes som selvstændigt hjemmelsgrundlag. Den anvendes som fortolkningsbidrag, der udfylder retsplejelovens og straffelovens bestemmelser. Formuleringen går igen i praksis – i **SS-104/2023-HJR (6636)** hedder det:

Enhver har ret til rettergang for en upartisk domstol, jf. artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og § 61 skal fortolkes i lyset heraf.

At fortolkningsbidraget virker i begge retninger – det fastlægger både et minimum og et loft for, hvor langt den nationale regel skal strækkes – fremgår udtrykkeligt af **Sag 51/2020**:

Under disse omstændigheder kan det ikke antages at være i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 6, at Jens Røn har deltaget i landsrettens behandling af den foreliggende sag. Der er ikke grundlag for at forstå retsplejelovens § 61 således, at bestemmelsen i tilfælde som det foreliggende fører til inhabilitet i videre omfang, end hvad der følger af artikel 6.

Denne teknik har en konkret historisk baggrund. Efter Menneskerettighedsdomstolens dom af 24. maj 1989 i **Hauschildt mod Danmark** fastslog Højesteret ved kendelse af 1. november 1989 (**UFR 1990.13**), at de dagældende regler om dommerinhabilitet måtte fortolkes i overensstemmelse med dommens principper. Lovgiver fulgte op med en nyaffattelse af inhabilitetsreglerne ved ændringsloven af 13. juni 1990 om dommeres habilitet, SSP-samarbejdet og advokatselskaber m.v. Af de almindelige bemærkninger fremgår formålet utvetydigt:

Lovforslaget har til formål at bringe retsplejelovens regler om dommeres inhabilitet i overensstemmelse med den fortolkning af Menneskerettighedskonventionens artikel 6, stk. 1, om rettergang ved en upartisk domstol, som kom til udtryk ved Den europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse af 24. maj 1989 i Hauschildt-sagen.

Justitsministeriet tilføjede, at reglerne burde udformes, "således at der ikke fremover kan rejses tvivl om, at Danmark opfylder kravet i Menneskerettighedskonventionen om rettergang ved en upartisk domstol". Hauschildt-sagen er dermed skolebogseksemplet på mønstret: konventionen fortolkes af Strasbourg, Højesteret fortolker den nationale regel konventionskonformt, og lovgiver kodificerer resultatet.

LOV

Inkorporeringsloven § bilag-1-article-6

Retsplejeloven § 61

PRAKSIS

Højesteret · Dommer inhabilitet ved behandling af erstatningskrav efter tidligere deltagelse i varetægtsfængsling

04.06.2024

Højesteret · Højesterets afgørelse om dommerinhabilitet og erstatning for varetægtsfængsling ved egen skyld

15.06.2021

Rimelig frist: de tre kriterier og de danske retsmidler mod lang sagsbehandlingstid

§ 2

Vurderingen af, om sagsbehandlingstiden er "rimelig", er altid konkret. Rigsadvokatmeddelelsen om straffens fastsættelse sammenfatter [Menneskerettighedsdomstolens praksis](#) i tre kriterier:

- **sagens kompleksitet,**
- **parternes adfærd og**
- **de relevante myndigheders adfærd, herunder navnlig domstolenes.**

Ved vurderingen af myndighedernes adfærd lægges der vægt på sagens betydning for den sigtede, og der foretages til slut en samlet helhedsbedømmelse.

Periodens begyndelse og afslutning. Fristen løber fra der foreligger en "anklage" – defineret som en officiel tilkendegivelse fra en kompetent myndighed om, at vedkommende har begået en strafbar handling. I praksis fra anholdelse, afhøring som sigtet eller senest tiltalerejsning (**Simeonovi mod Bulgarien**, præmis 111; **Abboud mod Belgien**, præmis 40). Perioden slutter ved endelig afgørelse eller når strafforfølgningen afbrydes (- **Kalashnikov mod Rusland**, præmis 124; **Schumacher mod Luxembourg**, præmis 28).

Vejledende tidsrammer. Rigsadvokatmeddelelsen angiver følgende pejlemærker fra Strasbourg-praksis:

Tidsforbrug	Vurdering
1 år pr. instans	Grov tommelfingerregel (Hutchison Reid mod Storbritannien , præmis 79; Khudoyorov mod Rusland , præmis 193)
1 år og 6 måneder i én instans	Ikke i sig selv uforholdsmæssigt (Satakunnan Markkinapörssi Oy og Satamedia Oy mod Finland , præmis 210)
Væsentligt mere end 5 år i to instanser	Som udgangspunkt problematisk – men kan retfærdiggøres konkret

Meddelelsen understreger, at der "ikke [kan] opstilles faste grænser", og at der findes sager af kortere varighed med krænkelse og længere varighed uden.

Nationale retsmidler. Dansk ret indeholder to selvstændige mekanismer, som skal bruges *før* compensationsspørgsmålet opstår. Efter [retsplejelovens § 152 a](#) kan en part forlange, at retten fastsætter tidspunktet for hovedforhandlingen, "hvis det er nødvendigt på grund af kravet i artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om behandling af sagen inden for en rimelig frist". Efter [§ 718 b, stk. 1](#) kan sigtede indbringe spørgsmålet om sagsbehandlingstiden for retten, hvis tiltalerspørgsmålet ikke er afgjort senest 1 år og 6 måneder efter, at sigtelsen blev meddelt; retten kan da undtagelsesvis fastsætte en frist på mellem 3 måneder og 1 år, jf. [Rigsadvokatmeddelelsen om langvarige sigtelser](#).

Rettens egen fremdriftspligt. Efter [retsplejelovens § 843 a](#) skal retten fremme enhver sag med den hurtighed, dens beskaffenhed kræver og tillader, og hovedforhandlingen skal gennemføres hurtigst muligt, hvis sigtede er varetægtsfængslet. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse i ankesager, jf. [§ 917](#). Forarbejderne fastslår, at

spørgsmålet om, hvad der må anses for »inden rimelig tid«, således ikke kan besvares generelt med angivelse af absolutte frister. Det skyldes bl.a., at der er meget store forskelle med hensyn til sagernes omfang, antallet af tiltalte m.v.

Aktuel retstilstand – vær opmærksom. § 843 a er ændret ved lov af 12. februar 2026 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og forskellige andre love ([L 83, 2025-26](#)) med ikrafttræden **15. februar 2026**. Ændringen er endnu ikke indarbejdet i den konsoliderede lovbekendtgørelse

af 15. november 2025. Efter ændringen skal hovedforhandlingen "begynde og gennemføres hurtigst muligt efter anklagemyndighedens indlevering af anklageskrift til retten", og forarbejderne forudsætter en målsætning om **4 uger** fra anklageskriftets indlevering, når sigtede er varetægtsfængslet. Fristen kan overskrides bl.a. ved mentalundersøgelser, flere tiltalte eller når retten er ekstraordinært belastet – men "[h]vis hovedforhandlingen ikke begynder inden 4 uger [...], bør årsagen til fristoverskridelsen anføres i retsbogen".

LOV

Retsplejeloven § 152a

Retsplejeloven § 718b, stk. 1

Retsplejeloven § 843a, stk. 1, 2

Retsplejeloven § 917

Strukturelle forhold og ressourcemangel fritager ikke

§ 3 myndighederne for ansvaret

Et gennemgående træk i praksis er, at forsinkelser, der udspringer af myndighedernes egne organisatoriske og ressourcemæssige forhold, ikke uden videre kan lægges borgeren til last. Folketingets Ombudsmand har formuleret princippet skarpest – i [FOB 2022-14](#) om Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings sagsbehandlingstid hedder det:

Ved vurderingen af den generelt acceptable sagsbehandlingstid på et område kan der ikke tages hensyn til myndighedernes subjektive forhold, idet vurderingen må hvile på et objektivi grundlag. At myndigheden har utilstrækkelige ressourcer, eller at der på et sagsområde kommer flere sager end forventet, er nok subjektivt undskyldende momenter, men kan ikke bevirke en forlængelse af den tid, som man må anse for en i almindelighed acceptabel sagsbehandlingstid. Sådanne forhold kan kun under særlige omstændigheder tillægges betydning for bedømmelsen af myndighedens sagsbehandlingstid.

Ombudsmanden anerkender dog en snæver overgangsmargin ved større omstruktureringer. I [FOB 2020-13](#) om alt for lange sagsbehandlingstider flere år efter en udflytning af nævn udtales:

I forbindelse med større omorganiseringer og omstruktureringer – eksempelvis som led i en udflytning af arbejdspladsen – vil det efter omstændighederne kunne accepteres, at der går en vis, begrænset tid, før sagsbehandlingstiden når et normalt og acceptabelt niveau.

Marginen er altså **begrænset i tid** – den legitimerer ikke en varig forlængelse. Ombudsmanden tilføjer, at prioriteringen mellem sagsområder skal være forsvarlig og ikke må medføre, at nedprioriterede områders sagsbehandlingstider "væsentligt overskrider, hvad der under hensyn til sagernes karakter [...] er rimeligt".

På det strafferetlige felt trækker [FOB 2020-34](#) om skattemyndighedernes sagsbehandlingstid i skattestrafesager forbindelsen til strafforfølgningens egen logik:

For de involverede i en straffesag vil belastningen ved sagen i almindelighed være større, jo længere tid sagen trækker ud. Hertil kommer, at selve formålet med at gennemføre strafforfølgning og iværksætte straf kan siges at tabe i betydning, jo længere tid der går mellem den strafbare handling (eller dens opdagelse) og straffuldbyrdelsen. Endelig kan langvarige tidsforløb endvidere have den bevismæssige ulempe, at de dele af bevisgrundlaget, som består i vidneforklaringer mv., svækkes.

Ombudsmanden henviser her udtrykkeligt til hensynene bag [retsplejelovens § 96, stk. 2](#), hvorefter de offentlige anklagere skal fremme enhver sag med den hurtighed, sagens beskaffenhed tillader.

Domstolspraksis følger samme spor uden for straffesagerne. I **SS-103/2022-HJR (3698)** løslod Højesteret en frihedsberøvet udlænding, fordi udsendelsessagen ikke blev fremmet med fornøden omhu – myndighederne havde ventet over to år på en afgørelse uden at fremlægge dokumentation for reel fremdrift:

Højesteret finder efter en samlet vurdering, at det ikke er godtgjort, at udsendelsessagen fremmes med fornødne omhu, og at der ikke er reel udsigt til, at Tiltalte kan udsendes inden for rimelig tid.

Der er dog en reel spænding i materialet, som læseren bør kende. Forarbejderne til den nye 4-ugersmålsætning i § 843 a accepterer udtrykkeligt, at fristen kan overskrides, "hvis den konkrete ret er ekstraordinært belastet i et omfang, som gør, at de nødvendige ekstraaktiviteter for at overholde fristen vil medføre, at den samlede sagsbehandlingstid vil blive markant længere". Denne accept angår imidlertid den **nationale målsætning**, ikke konventionsforpligtelsen: at en dansk berammelsesfrist lovligt overskrides, afgør ikke om art. 6 er krænket. Det spørgsmål følger sit eget spor efter de tre kriterier.

LOV

Retsplejeloven § 96, stk. 2

Retsplejeloven § 843a, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret løslader udvist statsløs palæstinenser grundet manglende fremdrift i udsendelsessagen

13.04.2023

§ 4 Kompensationsformen: strafnedsættelse, bødebortfald og omkostningsfordeling – ikke frifindelse

Konstateres en krænkelse af retten til rettergang inden rimelig frist, følger der en kompensationsforpligtelse af **EMRK artikel 13** om effektive retsmidler. Rigsadvokatmeddelelsen sammenfatter:

EMD har fastslået, at der i forbindelse med en krænkelse af artikel 6, stk. 1, som følge af lang sagsbehandlingstid skal være adgang til et effektivt retsmiddel, jf. EMRK artikel 13. I de straffesager, hvor der i forbindelse med domsafsigelsen konstateres en krænkelse af EMRK artikel 6 som følge af lang sagsbehandlingstid, er medlemsstaterne således forpligtede til at kompensere for krænkelsen, bl.a. i forbindelse med straffens udmåling.

Kompensationen sker altså gennem **strafudmålingen og omkostningsfordelingen** – ikke ved frifindelse. Skyldspørgsmålet berøres ikke.

Vigtig ændring pr. 1. januar 2022. Retsgrundlaget er flyttet. Ved **lov nr. 2601 af 28. december 2021 (L 14, 2021-22)** blev den dagældende **§ 82, nr. 13** – hvorefter det "i almindelighed" skulle indgå som formildende omstændighed, at straffesagen ikke var afgjort inden rimelig tid – **ophævet**. Indholdet flyttede til **straffelovens § 82, stk. 2**, nu med en udtrykkelig begrænsning i 2. pkt.:

Ved straffens fastsættelse kan det endvidere indgå som formildende omstændighed, at straffesagen mod gerningsmanden ikke er afgjort inden for en rimelig tid, uden at det kan bebrejdes gerningsmanden. Sagsbehandlingstiden kommer dog kun i betragtning som formildende omstændighed, hvis dette er nødvendigt på grund af kravet i artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention om behandling af sagen inden for en rimelig frist.

En tilsvarende begrænsning blev indsat som 3. pkt. i **straffelovens § 83** om nedsættelse under strafferammen og strafbortfald. Forarbejderne angiver formålet direkte: "at begrænse anvendelsen af strafnedsættelse grundet lang sagsbehandlingstid mest muligt inden for rammerne af EMRK".

Pas på forvekslingen. Den nuværende [§ 82, stk. 1, nr. 13](#) er en *anden* regel: at der er gået så lang tid, siden den strafbare handling blev foretaget, at anvendelse af den sædvanlige straf er unødvendig. Den angår tidsforløbet siden gerningen – ikke sagsbehandlingstiden.

Samspillet med retsmidlerne. Forarbejderne til [§ 82, stk. 2](#), gør retsmidlerne til en forudsætning:

Anvendelsesområdet for det foreslåede [§ 82, stk. 2](#), i straffeloven kan således navnlig være situationer, hvor den sigtede eller tiltalte har benyttet retsplejelovens retsmidler mod lang sagsbehandlingstid i [§ 152 a](#) og [§ 718 b](#), men hvor disse desuagtet ikke har været effektive mod at sikre, at sagen blev behandlet inden rimelig tid.

Anklagemyndighedens linje. Rigsadvokatmeddelelsen instruerer anklagerne i [at protestere](#) mod strafnedsættelse for lang sagsbehandlingstid, "medmindre sagsbehandlingstiden klart er i strid med tiltaltes ret til behandling af sagen inden for en rimelig frist efter EMRK artikel 6", og at overveje anke af domme med strafnedsættelse, "hvis det ikke er åbenbart, at sagsbehandlingstiden indebærer en krænkelse af EMRK artikel 6".

Praksis. I [S-3324-22 \(190a59fe\)](#) – fire færdselsforseelser med ca. 21 måneders stilstand efter sigtelsen – nedsatte Østre Landsret bøden fra takstmæssige 11.500 kr. til 3.000 kr.:

Efter sagens karakter findes den samlede sagsbehandlingstid imidlertid i så væsentligt omfang at have oversteget det rimelige, uden at dette skyldes tiltaltes forhold, at tiltalte bør kompenseres herfor i medfør af straffelovens [§ 82, nr. 13](#), og dagældende straffelovens [§ 83](#) samt princippet i disse bestemmelser.

(Forholdene var begået 2019-2022, og de dagældende regler fandt derfor anvendelse.) Landsretten lod tillige statskassen betale sagens omkostninger for landsretten som følge af sagsbehandlingstiden – men frakendelsen af førerretten bortfaldt **ikke**:

I betragtning af de hensyn, som begrundet færdselslovens regler om frakendelse af førerretten, findes der heller ikke grundlag for at lade frakendelsen helt eller delvist bortfalde eller forkorte frakendelsestiden som følge af den lange sagsbehandlingstid.

Samme resultat i [S-913-22 \(9247d65c\)](#). Kompensationen rammer altså **bøden og omkostningerne**, mens den trafikikkerhedsmæssigt begrundede retsfølge består. I [SS-1365/2010-OLR \(4674\)](#) blev straffen tilsvarende nedsat i en varemærkesag.

Omkostningssporet er selvstændigt. Højesteret fastslog i [SS-84/2025-HJR \(12500\)](#) og [84/2025](#), at når en domfældt alene anfægter omkostningsafgørelsen med henvisning til lang sagsbehandlingstid, er anfægtelsen **uafhængig af sagens udfald**. Kæreadgangen efter [§ 1013, stk. 1, 3. pkt.](#), jf. [§ 968, stk. 3](#), er dermed åben, og rimelighedsvurderingen efter [§ 1008, stk. 4](#) skal foretages. Landsrettens afvisning blev ophævet og sagen hjemvist.

LOV

[Retsplejeloven § 968, stk. 3](#)
[Retsplejeloven § 1008, stk. 4](#)
[Retsplejeloven § 1013, stk. 1](#)
[Straffeloven § 82, stk. 1, 2](#)
[Straffeloven § 83](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret: Omkostningsafgørelse ved lang sagsbehandlingstid kan kæres uafhængigt af straffesagens udfald 30.01.2026

Landsretten · Ubetinget førerretsfrakendelse og bødenedsættelse efter lang sagsbehandlingstid i færdselslovssag 16.12.2024

Landsretten · Ubetinget frakendelse af førerretten for gentagne færdselsforseelser trods lang sagsbehandlingstid 26.06.2023

§ 5 Berømmelse flere år ude i fremtiden: ingen aktuel krænkelse, men løbende monitoreringspligt

En markant og helt aktuel praksislinje er opstået i 2026 om berømmelse af omfattende ankesager.

Landsretternes kapacitetspres har ført til berømmelser 2-2½ år efter byretsdommen, og tiltalte har forsøgt at få prøvet, om selve berømmelsen udgør en krænkelse af art. 6.

Højesteret afviste at tage stilling *på forhånd*. I **AM2026.02.12H** ([e16de6e2](#)), **SS-70/2025-HJR** ([12623](#)) og **70/2025** blev linjen lagt, og den blev gentaget i **11/2026** ([11-2026](#)) og **SS-11/2026-HJR** ([13995](#)):

Der er ikke grundlag for allerede nu at tage stilling til, om en gennemførelse af ankesagen i henhold til berømmelsen vil indebære en krænkelse af retten til en rettergang inden en rimelig frist efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, og hvad konsekvensen heraf i givet fald skal være. Dette må afgøres i forbindelse med hovedforhandlingen i ankesagen.

Berømmelsen er en **procesledende beslutning**, der kan omgøres. Derfor pålægger Højesteret landsretten en positiv, løbende pligt:

I den foreliggende sag, hvor den berammede hovedforhandling på berømmelsestidspunktet lå langt ude i fremtiden, og hvor den tiltalte er varetægtsfængslet frem til dom i ankesagen, bør landsretten løbende vurdere, om det vil være muligt at fremrykke hovedforhandlingen.

I **11/2026** var T frihedsberøvet fra 19. marts 2023, idømt fængsel på livstid ved Københavns Byret 23. juni 2025 og ankesagen berømmet til 27 retsdage i september-december 2027 – ved domsafsigelsen ville han have siddet varetægtsfængslet i **mere end 4 år og 8 måneder**, heraf ca. 2 år og 6 måneder alene som følge af landsrettens sagsbehandlingstid. Højesteret stadfæstede alligevel, idet landsretten havde berømmet "hurtigst muligt efter forholdene på berømmelsestidspunktet" i en nævningesag med 9 tiltalte.

Tiltalte påberåbte sig i den sag netop de EMD-tommelfingerregler, der gengives ovenfor – **Hutchison Reid mod Storbritannien** og **Khudoyorov mod Rusland** om ét år pr. instans – samt **Q og R mod Slovenien** om, at jo mere indgribende en sag er, desto hurtigere bør den behandles. Argumenterne førte ikke til en aktuel stillingtagen.

Proportionalitetssporet er adskilt. I **Sag 66/2025** og **AM2026.02.12H2** ([de2c737d](#)) var ankesagen berømmet ca. 1 år og 9 måneder efter byretsdommen – af Højesteret betegnet som "usædvanlig lang". Alligevel var varetægtsfængslingen ikke uproportional efter [§ 762, stk. 3](#), fordi den forventede samlede fængslingstid (2 år og 2 måneder) lå **under** tidspunktet for normal prøveløsladelse efter 2/3 (2 år og 4 måneder). Art. 6-spørgsmålet og konsekvensen heraf, fx strafreduktion, blev udsat til hovedforhandlingen. Samme mønster i **SS-787/2025-OLR** ([11697](#)), hvor Østre Landsret havde oplyst, at der ikke var tidligere tider hverken ved bitingsstedet eller hovedtingsstedet.

At proportionalitetsgrænsen ikke er absolut, viser **SS-99/2023-HJR** ([5673](#)): varetægt ud over 2/3 af straffetiden kan opretholdes, når det er åbenbart, at prøveløsladelse ville være utilrådelig, jf. [straffelovens § 38, stk. 4](#).

Retlig interesse. I **SS-74/2025-HJR (12510)** frafaldt tiltalte anken, inden Højesteret kunne tage stilling til berømmelsen. Et flertal på 4 dommere afviste kæremålet på grund af manglende retlig interesse; dommer Søren Højgaard Mørup dissenterede.

LOV	Retsplejeloven § 762, stk. 3	Retsplejeloven § 769, stk. 4	Retsplejeloven § 843a, stk. 1
	Straffeloven § 38, stk. 4		
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret stadfæster berømmelse af bandedrabssag til december 2027 og varetægtsfængsling frem til dom – EMRK art. 6 ikke aktuelt krænkelse		26.06.2026
	Højesteret · Højesteret: Berømmelse af bandedrabssag til 2027 krænker ikke EMRK artikel 6 – AM2026.02.12H		12.02.2026
	Højesteret · Højesteret: Landsrettens berømmelse af bandekonflikt-ankesag til april 2027 er ikke en aktuel krænkelse af EMRK artikel 6		12.02.2026
	Højesteret · Varetægtsfængsling under anke trods lang berømmelsestid i landsretten		12.02.2026
	Højesteret · Højesteret stadfæster varetægtsfængsling frem til dom i ankesag om voldtægt og grov vold – spørgsmål om krænkelse af EMK artikel 6 udsat		12.02.2026
	Højesteret · Højesteret afviser kæremål om berømmelse i narkosag – manglende retlig interesse efter frafaldet anke		12.02.2026
	Højesteret · Højesterets kendelse om forlængelse af varetægtsfængsling ud over to tredjedele af straffetiden		15.02.2024
	Landsretten · Østre Landsret forlænger varetægtsfængsling indtil dom i ankesag trods lang sagsbehandlingstid		04.06.2025

§ 6 Dommerinhabilitet efter § 61: tillidshensynet og den objektive målestok

Retsplejelovens § 61 lyder efter nyaffattelsen i 1990:

Ingen må handle som dommer i en sag, når der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at rejse tvivl om dommerens fuldstændige upartiskhed.

Højesteret beskriver konsekvent bestemmelsens **dobbelte formål**: dels at undgå reel risiko for, at afgørelsen påvirkes af uvedkommende hensyn, dels at undgå, at der hos parter eller i omverdenen opstår mistillid til dommerens upartiskhed. Tvivlen skal være rimeligt begrundet i **objektive** omstændigheder.

Tillidshensynet slår subjektiv viden. Den skarpeste illustration er **SS-90/2024-HJR / AM2025.06.24H (11473, 679968d3)**. Under en straffesag i Københavns Byret verserede ved samme ret en civil sag, hvor tiltaltes mor havde rejst et erstatningskrav på ca. 34 mio. kr. mod bl.a. byretsdommerens søster. Dommeren oplyste skriftligt til Højesteret, at hun ikke var bekendt med den civile sag. Et flertal på fire dommere fandt hende alligevel inhabil: vurderingen sker efter en **objektiv målestok**, og dommerens manglende kendskab er uden betydning, fordi habilitetsreglerne skal sikre tilliden til systemet uafhængigt af den enkelte dommers viden. Byrettens og landsrettens domme blev ophævet og sagen hjemvist; statskassen betalte omkostningerne for alle tre instanser.

Dommer Lars Apostoli dissenterede: uden viden om den civile sag forelå der efter hans opfattelse ikke objektive omstændigheder, der kunne give *rimeligt begrundet* tvivl, og tiltalte havde først rejst indsigelsen ca. et år senere.

Kriteriet ved tidligere straffeprocessuelle afgørelser. Deltagelse i en afgørelse om varetægtsfængsling efter § 762, stk. 1 medfører ikke i sig selv inhabilitet, jf. **UfR 2000.186**. Det afgørende formuleres i **SS-104/2023-HJR / AM2024.06.04H (6636, 63f264ae)** således:

Det afgørende er, om dommeren reelt har taget stilling til tvistens genstand på et tidligere tidspunkt, herunder om spørgsmålene i sagerne er de samme, eller om der i øvrigt er en direkte indholdsmæssig forbindelse mellem spørgsmålene.

I den sag havde dommeren varetægtsfængslet fire personer for bl.a. **straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1**, deltaget som retsformand i den frifindende straffesag og derefter behandlet deres erstatningssag. Anklagemyndighedens argument mod erstatning – egen skyld ved tilstedeværelse på gerningsstedet – var i det væsentlige de samme omstændigheder, dommeren havde lagt til grund ved fængslingen:

De omstændigheder, som anklagemyndigheden har anført som begrundelse for at nægte erstatningerne, er i det væsentlige de samme omstændigheder, som indgik i Dommers begrundelser for varetægtsfængsling af de erstatningssøgende. På den baggrund tiltræder Højesteret, at der ved erstatningssagens behandling forelå omstændigheder, som var egnede til at rejse tvivl om hendes fuldstændige upartiskhed.

Grænsen nedad. **Sag 51/2020** viser, at tidligere ansættelse i anklagemyndigheden ikke automatisk smitter. Landsdommer Jens Røn havde været statsadvokat og chef for Rigsadvokatens Kvalitetsafdeling, mens erstatningssagerne hørte under Retsafdelingen med en anden chef. Under henvisning til bl.a. **Piersack mod Belgien** (8692/79) og **Paunovic mod Serbien** (54574/07) fandt Højesteret ham habil: der kræves konkret berøring med sagen eller hierarkisk ansvar for den.

Princippet rækker ud over dommere. I **BS-33979/2024-HJR (8449)** fandt Højesteret, at princippet i § 61 – fortolket i lyset af art. 6, stk. 1 – også gælder Retslægerådets medlemmer og sagkyndige, når rådet afgiver udtalelser til domstolene, henset til rådets centrale funktion og den vægt, domstolene tillægger udtalelserne. En professor, der var koordinerende lægekonsulent i Ankestyrelsen, var derfor inhabil i en sag, hvor Ankestyrelsen var part:

I hvert fald under disse omstændigheder tiltræder Højesteret, at han på grund af sin tilknytning til Ankestyrelsen var inhabil ved behandlingen af Retslægerådets sag, selv om han ikke havde deltaget i Ankestyrelsens forudgående behandling af arbejdsskadesagen.

For en uddybende behandling af inhabilitet som selvstændigt emne, se [praksisoversigten om dommerinhabilitet](#).

LOV

[Forvaltningsloven § 3, stk. 1](#)[Retsplejeloven § 60](#)[Retsplejeloven § 61](#)[Retsplejeloven § 762, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Højesteret Hjemviser Sag om Blufærdighedskrænkelse Grundet Dommers Inhabilitet	24.06.2025
	Højesteret · Højesteret: Byretsdommers inhabilitet fører til hjemvisning af straffesag om vold og blufærdighedskrænkelse	24.06.2025
	Højesteret · Højesteret stadfæster inhabilitet for lægekonsulent i Retslægerådet grundet ansættelse i Ankestyrelsen	10.01.2025
	Højesteret · Dommer inhabilitet ved behandling af erstatningskrav efter tidligere deltagelse i varetægtsfængsling	04.06.2024
	Højesteret · Dommerinhabilitet i erstatningssag efter varetægtsfængsling i skyderisag	04.06.2024

Højesteret · Højesterets afgørelse om dommerinhabilitet og erstatning for varetægtsfængsling ved egen skyld 15.06.2021

§ 7 Offentlighedsprincippet og dørlukning: kravet om konkret og dokumenteret begrundelse

Art. 6, stk. 1, tillader, at pressen og offentligheden udelukkes af hensyn til bl.a. "den nationale sikkerhed i et demokratisk samfund" – men kun "i det efter rettens mening strengt nødvendige omfang". Sammen med [grundlovens § 65, stk. 1](#) sætter dette rammen for [retsplejelovens § 29](#).

Ledeafgørelsen er [SS-19/2023-HJR \(4155\)](#) om en tidligere PET-medarbejder tiltalt for groft brud på tavshedspligt efter [straffelovens § 152, stk. 2](#). Anklagemyndigheden og PET begærede fuld dørlukning efter [§ 29, stk. 1, nr. 2](#) med henvisning til arbejdsmetoder, kapaciteter, kilder og tredjemands sikkerhed. Et flertal på fire dommere afviste:

Vi finder imidlertid, at anklagemyndighedens og PET's redegørelse for disse omstændigheder er af så generel og overordnet karakter, at den efterprøvelse fra domstolenes side, som retsplejeloven og Menneskerettighedskonventionen forudsætter, ikke er mulig.

Flertallet henviste til **Nikolova og Vandova mod Bulgarien** (20688/04) og **Yam mod Storbritannien** (31295/11) og fastslog, at klassificering i sig selv ikke begrunder lukkethed. Det var ikke konkretiseret, *hvilke* personers sikkerhed der var i fare, eller *hvilke* skadevirkninger en åben rettergang ville fremkalde. Dommer Poul Dahl Jensen dissenterede og fandt en opdeling upraktisk i en kortvarig tilståelsessag.

Afgørelsen er ikke et forbud, men et **dokumentationskrav**: Højesteret bemærkede udtrykkeligt, at afslaget ikke er endeligt, hvis anklagemyndigheden indsender en fornyet begæring med tilstrækkelig konkret redegørelse. Netop det ses i den efterfølgende FE-sagskompleks-praksis, hvor Højesteret nåede frem til **delvis** dørlukning: [SS-95/2023-HJR \(5079\)](#), [Sag 95/2023](#) og [Sag 94/2023](#).

Hvor konkretiseringen lykkes, går dørlukningen igennem. I [SS-1/2024-HJR \(11038\)](#) stadfæstede Højesteret både dørlukning under selve retsmødet efter [§ 29, stk. 1, nr. 2](#), og "dobbeltlukkede døre" under forhandlingen om dørlukning efter [§ 29 c, stk. 1, 2. pkt.](#) af hensyn til fremmede magter. Tilsvarende i [Sag 155/2012](#).

Pressens kæreadgang er en selvstændig garanti for reel offentlighed. I [SS-1/2024-HJR](#) fastslog Højesteret to ting af principiel betydning. For det første er journalisters særlige kæreadgang efter [§ 393, stk. 2](#) ikke afskåret af den generelle kærebegrænsning i [§ 389 a](#):

... en fri adgang for journalister til at kære rettens afgørelse om dørlukning kan ikke anses for at stride mod hovedsigtet med § 389 a, hvormod det vil være i modstrid med de hensyn, der førte til indførelsen af § 393, stk. 2, at kræve, at journalister skal søge om procesbevilling, hver gang de vil kære en afgørelse om dørlukning.

For det andet kan en journalist, der blev udelukket ved afgørelsen om dobbeltlukkede døre, alligevel kære selve dørlukningen – landsrettens modsatte afvisning var en fejl. Højesteret støttede sig på forarbejderne til lov nr. 362 af 2. juni 1999, bygget på **betænkning nr. 1330/1997** om samarbejdet mellem retterne og pressen, hvor udvalget fremhævede, at "massemediernes omtale af, hvad der foregår i retssalene, er en forudsætning for reel offentlighed i retsplejen".

Kravet om konkretisering gælder også aktindsigt. I [SS-40/2025-HJR / AM2025.12.09H \(12417-7d0509e7\)](#) ophævede Højesteret et blankt afslag på Ekstra Bladets aktindsigt i retsbøger og kendelser efter

§ 41 b og § 41 h. Anklagemyndighedens redegørelse var "for generisk og overordnet". Retningslinjerne ved den fornyede behandling: anklagemyndigheden skal konkretisere *hvorfor* aktindsigt vil skade statens sikkerhed, udgangspunktet er at der gives aktindsigt, og et helt dokument må kun undtages, hvis ekstrahering ikke er tilstrækkelig. Hverken FE-undersøgelseskommissionen eller det forhold, at dele var undtaget fra forsvarerens aktindsigt efter § 729 c, begrunder på forhånd afslag over for pressen.

LOV	Grundloven § 65, stk. 1	Retsplejeloven § 29, stk. 1	Retsplejeloven § 29c, stk. 1
	Retsplejeloven § 41b, stk. 1, 3	Retsplejeloven § 389a	Retsplejeloven § 393, stk. 2
PRAKSIS	Højesteret · Ekstra Bladet får aktindsigt i PET-efterforskningssag hjemvist til fornyet behandling – Højesteret ophæver blankt afslag 09.12.2025 Højesteret · Højesterets afgørelse om aktindsigt i retsbøger og kendelser vedrørende tvangsindgreb i FE-sagen 09.12.2025 Højesteret · Højesterets kendelse om dørlukning i sag om frihedsberøvelse af udlænding 21.03.2025 Højesteret · Højesterets kendelse om dørlukning i sag om lækage af statshemmeligheder 27.10.2023 Højesteret · Højesterets afgørelse om delvis dørlukning i sag om røbelse af statshemmeligheder (FE-sagen) 27.10.2023 Højesteret · Højesterets afslag på dørlukning i sag om PET-medarbejders brud på tavshedspligt 27.06.2023 Højesteret · Stadfæstelse af dobbelt dørlukning i spionagesag af hensyn til fremmede magter 28.06.2012		

§ 8 Forsvarerbeskikkelse og "equality of arms" – artikel 6, stk. 3, litra c

Art. 6, stk. 3, litra c, giver den anklagede ret til at forsvare sig personligt eller ved en forsvarer, og – hvis midlerne mangler – til vederlagsfri juridisk bistand, "når dette kræves i retfærdighedens interesse". Højesteret har udmøntet garantien i flere retninger.

Rettens pligt til at gribe ind ved ineffektivt forsvar. I [Sag 199/2015](#) og [Sag 200/2015 \(Od557247\)](#) afbrød Vestre Landsret en hovedforhandling og afbeskikkede forsvareren. Kritikken i retsbogen omfattede manglende og illoyal dokumentation af en erklæring fra Retslægerådet, ufuldstændige forehold under vidneafhøringer, procedure om irrelevante temaer med personlige angreb på retten og anklageren, samt bemærkninger, der måtte forstås som en opfordring til at straffe hårdest muligt som principiel protest mod en bevisafskæring. Tiltalte var **selv tilfreds** med forsvaret og modsatte sig afbeskikkelsen. Højesteret stadfæstede:

Ifølge retsplejelovens § 736, stk. 1, 1. led, kan beskikkelsen af en offentlig forsvarer tilbagekaldes, når det findes nødvendigt i forsvarets interesse. Højesteret finder, at tilbagekaldelse efter denne bestemmelse kan ske uden anmodning fra tiltalte, hvis det er nødvendigt for som led i en retfærdig rettergang at sikre den tiltalte et effektivt forsvar, og mindre indgribende foranstaltninger end afbeskikkelse ikke findes at være tilstrækkelige, jf. herved også artikel 6, stk. 3, litra c, i den europæiske menneskerettighedskonvention.

Garantien er altså ikke kun en ret, tiltalte kan disponere over – den er en **pligt for retten**. Forsvareren blev tillige nægtet salær for det udførte arbejde, fordi sagen skulle gå om med nye dommere, domsmænd og forsvarer, hvorved arbejdet var uden betydning for forsvaret. Bemærk, at forarbejderne til den nye 4-ugersmålsætning i § 843 a forudsætter en beslægtet – men modsatrettet – anvendelse af afbeskikkelse: retten skal "i fornødent omfang og af egen drift" anvende [§ 735, stk. 3, nr. 2](#) over for forsvarere, hvis medvirken væsentligt forsinker sagen, dog altid efter en konkret afvejning over for hensynet til sigtedes frie forsvarervalg.

Equality of arms ved ekstraordinært omfang. I AM2025.10.07H (072672b2) – bedrageri for ca. 9,5 mia. kr. med en ekstrakt på ca. 235.000 sider – havde Østre Landsret afslået en medforsvarer under anken. Tiltalte påberåbte sig *equality of arms* efter art. 6, da anklagemyndigheden ville møde med 2-3 anklagere. Anklagemyndigheden anførte, at art. 6 ikke indeholder et absolut retskrav på flere forsvarere. Højesteret hjemviste med henblik på beskikkelse efter § 738, stk. 1, 2. pkt. og lagde vægt på sagens ekstraordinære karakter, omfang og kompleksitet, at anken gik til frifindelse (fuldstændig ny hovedforhandling) og at tiltalte allerede havde haft to beskikkede forsvarere i byretten. Beskikkelse af flere forsvarere forbliver dog en **undtagelse**, der kræver konkret vurdering.

Tidlig beskikkelse. I SS-35/2025-HJR (11825) fastslog Højesteret retten til tidlig forsvarerbeskikkelse efter § 732, stk. 1 i en sag om drabsforsøg – litra b's krav om "tilstrækkelig tid og lejlighed til at forberede sit forsvar" har en tidsdimension, der begynder tidligt.

Grænserne. Garantien giver ikke tiltalte ubetinget krav på enhver ordning. I SS-209/2017-HJR (4766) opretholdt Højesteret et begrænset rejseforbehold, og hverken det forhold, at anklagemyndigheden havde anket en frifindende dom, eller at forbehold var ophævet for andre tiltalte i samme sagskompleks, kunne føre til andet resultat. I AM2023.11.21H (ca92b85e) blev afslag på stedfortræder stadfæstet, og i 64/2025 fandt Højesteret, at tre fængselsbesøg af normal varighed var tilstrækkeligt til at sikre et forsvarligt forsvar i en forvaringssag, og at gennemgang af en 575 siders transskription lå inden for almindelig forberedelse dækket af hovedforhandlingssalæret.

Kæreadgang til salærspørgsmål. I SS-81/2024-HJR (11160) fastslog Højesteret, at afslag på acontosalær kan kæres uden Procesbevillingsnævnets tilladelse, idet § 968, stk. 4 efter forarbejderne primært sigter på endeligt salær.

LOV

Retsplejelovent § 732, stk. 1

Retsplejelovent § 736, stk. 1

Retsplejelovent § 738, stk. 1

Retsplejelovent § 741, stk. 1

Retsplejelovent § 968, stk. 4

PRAKSIS	Højesteret · Fastsættelse af salær til beskikket forsvarer i straffesag om forvaring	26.01.2026
	Højesteret · Højesteret beskikker yderligere forsvarer i sag om økonomisk kriminalitet af ekstraordinært omfang (cirka 9,5 mia. kr.)	07.10.2025
	Højesteret · Højesteret fastslog ret til tidlig forsvarerbeskikkelse i sag om drabsforsøg	15.09.2025
	Højesteret · Kære af afslag på acontosalær til beskikket forsvarer	09.05.2025
	Højesteret · Højesterets kendelse om personlig mødepligt for beskikket forsvarer ved medsigtedes hovedforhandling	21.11.2023
	Højesteret · Højesterets kendelse om rejseforbehold for beskikket forsvarer	19.02.2018
	Højesteret · Afbeskikkelse af forsvarer grundet ineffektivt forsvar og efterfølgende nægtelse af salær	06.04.2016
	Højesteret · Højesteret stadfæster afbeskikkelse af forsvarer og nægter salær grundet groft utilstrækkeligt forsvar	06.04.2016

Forsvarets aktindsigt: §§ 729 a-c og grænserne for domstolens oplysningspligt

§ 9

Forsvarerens adgang til sagens materiale er en kerne i art. 6, stk. 3, litra b. Fravigelser reguleres af [retsplejelovens § 729 c](#), som opregner seks hensyn (fremmede magter, statens sikkerhed, sagens opklaring, tredjemands liv eller helbred, efterforskning af anden alvorlig sag, og beskyttelse af fortrolige oplysninger om politiets efterforskningsmetoder) og opstiller tre modvægte:

- **Betænkelighedsspærringen** i [stk. 2](#): afgørelse kan ikke træffes, "hvis det giver anledning til væsentlige betænkeligheder for varetagelsen af sigtedes forsvar".
- **Ekstraheringspligten** i [stk. 3](#): gør hensynene sig kun gældende for en del af materialet, skal forsvareren gøres bekendt med resten.
- **Kendelseskravet** i [stk. 4](#): "I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, der begrundet en fravigelse" – samme konkretiseringskrav som ved dørlukning.

Hertil kommer den **særlige advokat** efter [stk. 5-6](#), som beskikkes fra en særlig kreds, skal underrettes om alle retsmøder og har fuld adgang til det materiale, der ønskes undtaget. Denne konstruktion er selve legitimeringen af ordningen: kontradiktionen udøves stedfortrædende. Østre Landsret formulerede afvejningen i **SS-3250/2011-OLR (3616)** og fastslog samtidig en vigtig tidsmæssig grænse:

Landsretten er derfor enig med byretten i, at begrænsningen i forsvarerens adgang til aktindsigt ikke kan udstrækkes til at gælde materiale, der fremkommer efter rettens afgørelse herom.

Politiet må dog "i et kortere tidsrum" udsætte udleveringen, indtil spørgsmålet med passende mellemrum kan forelægges retten. Rullende, generelle undtagelser er altså udelukket – hver ny portion materiale kræver ny domstolsprøvelse.

Grænsen for hvad retten må røbe. En central linje angår, om domstolen selv må oplyse forsvareren om, at der *ikke* findes yderligere materiale. I [Sag 107/2021 / SS-107/2021-HJR \(3253\)](#) havde Østre Landsret i en terrorsag konkluderet, at der ikke forefandtes yderligere materiale hos PET. Højesteret fandt, at selv denne negation er beskyttet:

Højesteret finder, at hensynet til PET's virke tilsiger, at også en oplysning om, at PET ikke har yderligere oplysninger, kun kan videregives til forsvareren, såfremt forsvareren har krav på dette efter retsplejelovens § 729 a, stk. 3, 1. pkt.

Landsretten burde i stedet alene have bestemt, at forsvareren havde modtaget det materiale, politiet havde tilvejebragt til brug for den sag, sigtelsen angik. Baggrunden er [PET-lovens §§ 12-13](#), hvis forarbejder fremhæver, at selv en oplysning om fravær af registrering kan afsløre tjenestens arbejdsmetoder, kilder og prioriteringer.

Denne linje er ført videre i **SS-50/2025-HJR (2025)** – den såkaldte "fakturasag" om skatte- og momssvig, hvor forsvarerne mistænkte, at et centralt vidne havde ageret civil agent. Østre Landsret havde pålagt anklagemyndigheden at fremsende en redegørelse om, hvorvidt der forelå lydfiler undtaget efter § 729 c, og efterfølgende bestemt, at redegørelsen skulle udleveres til forsvarerne, idet den blotte oplysning om at undtaget materiale eksisterede ikke fandtes at stride mod hensynene i § 729 c. Højesteret fandt, at dette var i strid med retsplejelovens ordning for undtaget materiale: retten må **ikke** pålægge anklagemyndigheden at oplyse forsvarerne om undtaget materiale i medfør af § 729 c. Sondringen mellem redegørelsespligten efter [§ 746, stk. 2](#) og den materielle ordning i § 729 c er afgørende – redegørelsen er til **retten**, ikke til forsvareren.

Modvægten går den anden vej ved indgreb i forsvarerens virke. I [45/2023](#) og [Sag 44/2023](#) ophævede Højesteret pålæg til forsvarere om ikke at udlevere retsbøger til tiltalte i en spionagesag. Adgangen til retsbøger er en central procesret:

Højesteret finder, at der ikke er fremlagt konkrete oplysninger, som giver grundlag for at befrugte, at retsbøgerne vil blive benyttet på retsstridig måde.

At tiltalte ikke var sikkerhedsgodkendt og derfor ikke kunne opbevare materialet efter sikkerhedscirkulæret, var ikke i sig selv en konkret grund til at frygte retsstridig anvendelse. Til sammenligning blev et forsvarerpålæg efter § 729 a, stk. 4 opretholdt i **SS-516/2022-OLR (3900)**.

LOV	Retsplejeloven § 729c, stk. 1-6	Retsplejeloven § 729a, stk. 3, 4
	Retsplejeloven § 746, stk. 2	
PRAKSIS	Højesteret · Aktindsigtstvist i stor straffesag: Højesteret fastslår brud på Retsplejelovens ordning for undtaget materiale (§ 729 c)	13.10.2025
	Højesteret · Højesteret ophæver pålæg til forsvarere om forbud mod udlevering af retsbøger til tiltalt i spionage-sag	12.10.2023
	Højesteret · Højesterets afgørelse om grænser for krav til forsvareres håndtering af klassificerede oplysninger	12.10.2023
	Højesteret · Grænser for domstoles oplysningspligt om PET-materiale i sager om forsvarerens aktindsigt	23.01.2023
	Landsretten · Stadfæstelse af kendelse om forsvarerpålæg	28.03.2022
	Landsretten · Kendelse om aktindsigt i straffesag under efterforskning	08.11.2011

§ 10 Anonym vidneførsel efter § 856 – artikel 6, stk. 3, litra d

Art. 6, stk. 3, litra d, giver den anklagede ret til "at afhøre eller lade afhøre imod ham førte vidner". Anonymitet er derfor et principielt følsomt indgreb, og [retsplejelovens § 856](#) opstiller en snæver, trinvis ordning.

Efter [§ 856, stk. 2, nr. 2](#) kan retten bestemme, at et vidnes navn, stilling og bopæl ikke må oplyses for tiltalte, "hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed gør det påkrævet" – men kun "hvis det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar". Vurderingskriterierne følger af [stk. 3](#):

Afgørelse efter stk. 2 træffes på grundlag af en samlet vurdering af sagens omstændigheder, herunder eventuelle oplysninger om vidnets forudgående tilknytning til tiltalte og oplysninger om sagens karakter.

Efter [stk. 4](#) kan retten yderligere bestemme, at tiltalte skal forlade retslokalet, og efter [stk. 10](#) skal tiltalte ved sin tilbagevendende underrettes om forklaringens indhold, for så vidt den angår ham – dog uden identitetsoplysningerne. [Stk. 11](#) gentager konkretiseringskravet: "I kendelsen anføres de konkrete omstændigheder i sagen, hvorpå det støttes, at betingelserne for hemmeligholdelse er opfyldt."

Højesterets anvendelse. I [Sag 9/2018](#) – banderelateret våbenbesiddelse efter [straffelovens § 192 a, stk. 1](#) – fandt Højesteret anonym vidneførsel efter § 856 forenelig med art. 6. De bærende momenter var, at **vidnets kendskab til tiltalte var overfladisk**, at der forelå en **konkret sikkerhedsrisiko**, og at **forsvareren havde fuld adgang til vidnets identitet** som modvægt. Alle tre momenter genfindes i lovens systematik: det første i stk. 3's kriterium om forudgående tilknytning, det andet i stk. 2, nr. 2's krav om "afgørende hensyn", det tredje i den omstændighed, at anonymiteten kun gælder over for tiltalte – ikke over for forsvareren og retten.

Den historiske baggrund forklarer, hvorfor netop disse momenter er afgørende. [Betænkning nr. 1056/1985 om anonyme vidner m.v.](#) blev afgivet af Retsplejerådet efter Højesterets dom i **U 1984.81 H**, hvor et flertal på fem mod to dommere undtagelsesvis tillod anonym vidneførsel i en heroinsag. Rådet var delt. Et flertal ville forbyde ordningen med henvisning til, at hensynet til retshåndhævelsens effektivitet måtte vige for "de generelle retsplejeprincipper, der skal sikre, at de tiltalte i straffesager har reelle muligheder for at forsvare sig mod det, der fremføres mod dem, (retten til "fair trial")" ([s. 36](#)).

Rådet identificerede allerede dengang præcis det kriterium, Højesteret anvendte i 2018 – sonderingen efter vidnets forudgående kendskab til tiltalte (s. 32):

Selv en meget stærk begrænsning af referatet af vidnets forklaring vil i nogle tilfælde ikke hindre tiltalte i at blive klar over, hvem vidnet er, specielt hvis vidnet er en person, som tiltalte kender. [...] Hvis tiltalte ikke i forvejen har kendskab til den person, som ønskes ført som vidne, vil der være bedre mulighed for [at bevare anonymiteten].

Og om den afgørende modvægt (s. 33):

De betænkeligheder mod anvendelse af anonyme vidner, som skyldes hensynet til tiltaltes forsvar, vil afsvækkes betydeligt, hvis tiltalte uanset vidnets anonymitet får fuldt kendskab til forklaringens indhold.

Betænkningen dokumenterer også modargumenterne, som fortsat sætter grænsen: at forsvarerens kendskab ikke giver "absolut sikkerhed for, at relevante oplysninger om vidnets troværdighed m.v. kommer frem", fordi forsvareren og tiltalte er afskåret fra indbyrdes at drøfte vidnets person, og at anonymitet kan belaste tillidsforholdet mellem tiltalte og forsvarer (s. 31). Landsforeningen af beneficerede advokater havde over for Retsudvalget karakteriseret praksis som "eklatant i modstrid med bestemmelserne om »fair trial« i artikel 6 i den europæiske menneskerettighedskonvention" (s. 51).

Den gældende § 856 er resultatet af denne afvejning: anonymitet er tilladt, men kun ved overfladisk tilknytning, konkret sikkerhedsrisiko og med forsvareren som fuldt informeret modvægt.

Bevisumiddelbarheden som grænse den anden vej. Litra d beskytter ikke enhver bevisførelsesform, forsvaret måtte ønske. I **S-2208-22 (64f16526)** afviste Østre Landsret at lade forsvareren afspille 30 minutter af en lydoptagelse fra en politiafhøring, da forurettede selv skulle afgive forklaring og kunne foreholdes uoverensstemmelserne, jf. § 174 og princippet om umiddelbar bevisførelse.

LOV

Retsplejeloven § 174

Retsplejeloven § 856, stk. 1-11

Straffeloven § 192a, stk. 1

PRAKSIS

Højesteret · Anonym vidneførsel i sag om banderelateret våbenbesiddelse

10.04.2018

Landsretten · Østre Landsrets afslag på afspilning af lydoptagelse fra politiafhøring under straffesag

28.11.2022

Tolkebistand efter § 149 – artikel 6, stk. 3, litra e, og § 11 formodningsreglen

Art. 6, stk. 3, litra e, giver den anklagede ret til "vederlagsfri bistand af en tolk, hvis han ikke forstår eller taler det sprog, der anvendes i retten". Nationalt udmøntes garantien i **retsplejelovens § 149, stk. 1**, hvorefter forhandling med og afhøring af personer, der ikke er det danske sprog mægtig, så vidt muligt skal ske ved hjælp af en uddannet tolk.

Spørgsmålet om, hvilken **retsvirkning** utilstrækkelig tolkning har for en allerede afsagt dom, blev afklaret i 2026. Forløbet fremgår detaljeret af Procesbevillingsnævnets **kæretilladelse j.nr. 25/25448**: en somalisk-talende mand blev i november 2024 dømt for vold ved byretten efter en hovedforhandling med tolk, hvor han ved retsmødets begyndelse **bekræftede, at han og tolken forstod hinanden sprogligt**. Under ankesagen medvirkede samme tolk, og der opstod tvivl om, hvorvidt der blev tolket fyldestgørende.

Landsretten delte spørgsmålet i to. Ankesagen blev **udsat** med henblik på ny hovedforhandling med en anden tolk, fordi forsvarer og anklager var enige om at afbryde, og fordi tolken – uanset egne tilkendegivelser – havde

efterladt "det klare indtryk", at han ikke havde foretaget fuldstændig oversættelse af tekstpassager. Derimod nægtede landsretten at ophæve byrettens dom:

Landsretten lagde i den forbindelse vægt på, at den tiltalte i begyndelsen af retsmødet havde bekræftet, at han og tolken forstod hinanden sprogligt, og at der ikke forelå oplysninger i sagen om sproglige problemer i forbindelse med tolkningen under byretssagen, eller om at tolkebistanden i øvrigt var utilstrækkelig for byretten.

Højesteret stadfæstede ved kendelse af 20. februar 2026 – **SS-93/2025-HJR (13850)**, [93/2025](#) og [Sag 93/2025](#). Tvivl om tolkningen i **landsretten** medførte altså ikke ophævelse og hjemvisning af **byretsdommen**.

Retsstillingen kan sammenfattes således: utilstrækkelig tolkning skaber en **formodning** for, at fejlen kan have haft betydning for sagens udfald, jf. art. 6, stk. 3, litra e – men formodningen kan **afkræftes konkret**. Afkræftelsen skete her, fordi tvivlen om tolkens kvalifikationer først opstod i ankeinstansen, tiltalte selv havde bekræftet den sproglige forståelse ved byrettens retsmøde, og der forelå ingen holdepunkter for sproglige problemer netop under byretssagen. Sagen var i øvrigt behandlet som tilståelsessag efter [§ 925, stk. 1](#) vedrørende [straffelovens § 244, stk. 1](#).

Praktisk konsekvens: den bekræftelse, retsformanden indhenter ved retsmødets begyndelse om, at tiltalte og tolken forstår hinanden, har reel retlig vægt. Vil forsvaret senere gøre gældende, at tolkningen var mangelfuld, må der peges på konkrete holdepunkter fra netop det retsmøde, dommen angår.

LOV	Retsplejeloven § 149, stk. 1	Retsplejeloven § 925, stk. 1	Retsplejeloven § 968a, stk. 1
	Straffeloven § 244, stk. 1		
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret stadfæster: Tvivl om tolkning i landsretten medførte ikke ophævelse og hjemvisning af byretsdom i voldssag		20.02.2026
	Procesbevillingsnævnet · Procesbevillingsnævnet: Kæretilladelse om mangelfuld tolkebistand og hjemvisning i somali-talende voldssag		30.10.2025

§ 12 Anvendelsesområdet: hvad artikel 6 ikke dækker

Art. 6, stk. 1, har et **dobbelt, men afgrænset** anvendelsesområde: "en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser" eller "en mod ham rettet anklage for en forbrydelse". Falder en sagstype uden for begge kategorier, finder bestemmelsen ikke anvendelse.

Udleveringssager. Den vigtigste danske afgrænsning angår udlevering til strafforfølgning i udlandet. I [95/2022](#) tog Højesteret stilling til, om domstolene kunne fastsætte frister for anklagemyndighedens undersøgelser i en udleveringssag ved analog anvendelse af [retsplejelovens §§ 718 a og 718 b](#). Der var ikke hjemmel hertil i [udleveringsloven](#). Art. 6 kunne ikke fylde hullet ud: en udleveringssag afgør hverken en strid om borgerlige rettigheder eller en anklage mod den pågældende – den afgør, om han skal overgives til en anden stats strafforfølgning. Det er i den modtagende stat, art. 6-garantierne skal indfries.

Afgørelsen illustrerer det overordnede punkt: art. 6 er et **fortolkningsbidrag inden for sit anvendelsesområde**, ikke en almen retssikkerhedsgeneralklausul, der kan skabe processuelle beføjelser, lovgiver ikke har givet.

Afgrænsningen mod artikel 5. Frihedsberøvelse prøves efter [EMRK artikel 5](#), ikke artikel 6 – også når prøvelsen indeholder kontradiktoriske elementer, der minder om art. 6. I **SS-329/2008-HJR (4106)** om administrativ frihedsberøvelse af en udlænding anset for en fare for statens sikkerhed formulerede Højesteret prøvelsesstandarden under henvisning til art. 5, stk. 4:

Der må kræves en rimelig sandsynliggørelse af, at der har været et sådant faktisk grundlag for farevurderingen, at frihedsberøvelsen ikke kan anses for uhjemlet eller ubegrundet, jf. herved også menneskerettighedskonventionens artikel 5, stk. 4. Denne sandsynliggørelse må ske ved, at myndighederne for retten fremlægger de i så henseende fornødne oplysninger med passende adgang til kontradiktion.

Kravet er altså "rimelig sandsynliggørelse" med "passende adgang til kontradiktion" – ikke fuld bevisførelse som i en straffesag.

Omkostningsregimet. I **SS-58/2022-HJR (3451)** påberåbte tre domfældte sig art. 6 mod at bære landsrettens omkostninger, efter at de havde kontraanket til frifindelse mod anklagemyndighedens udmålingsanke. Højesteret fastslog, at en tiltalt, der kontraanker til bevisprøvelse, herved selv har foranlediget udgifterne, jf. [§ 1008, stk. 3](#), og at art. 6-argumentet ikke kunne ændre det nationale omkostningsregime i den sammenhæng. Det udelukker naturligvis ikke, at omkostningsfordelingen kan blive kompensationsmekanisme ved en *konstateret* fristkrænkelse, jf. afsnittet ovenfor.

LOV

[Retsplejelovent § 718a, stk. 1](#)
[Retsplejelovent § 718b, stk. 1](#)
[Retsplejelovent § 1008, stk. 3](#)
[Udleveringslovent § 32, stk. 1](#)

PRAKSIS	Højesteret · Domstolens manglende hjemmel til at fastsætte frister for anklagemyndighedens undersøgelser i udleveringssager	13.04.2023
	Højesteret · Højesterets afgørelse om betaling af sagsomkostninger ved kontraanke i straffesager	01.02.2023
	Højesteret · Højesteret stadfæster frihedsberøvelse af udlænding anset for en fare for statens sikkerhed	19.11.2008

§ 13 Artikel 6 på den civile side: kontradiktion og "borgerlige rettigheder"

Art. 6 er ikke forbeholdt straffesager. Den gælder også i "en strid om hans borgerlige rettigheder og forpligtelser", og her har konventionen navnlig sat sig igennem som en **kontradiktionsgaranti**, der udfylder retsplejelovens ordlyd.

Den centrale afgørelse er **BS-49705/2020-HJR (bs-49705-2020-hjr)** om en kæresag vedrørende midlertidigt forbud. Østre Landsret havde afsagt kendelse tre hverdage efter modtagelsen af kæresvarskriftet, uden at kærende havde fået lejlighed til at kommentere. Højesteret fastslog en almindelig grundsætning **på trods af** lovens ordlyd:

Højesteret finder, at der trods ordlyden af retsplejelovens § 397, stk. 1, gælder et princip om kontradiktion, som indebærer, at en part i en kæresag skal have mulighed for at kommentere modpartens skriftlige indlæg, jf. herved også Den Europæiske Menneskerettighedskonventions art. 6.

Det er teknikken i renkultur: art. 6 skaber ikke selv retten, men bærer en udvidende fortolkning af [§ 397, stk. 1](#), som ordlyden ikke i sig selv rummer.

Garantien er dog **ikke** en beskyttelse mod egen passivitet. Højesteret stadfæstede landsretten, fordi kærende faktisk havde haft to hele hverdage til at reagere eller bede om fristforlængelse:

I den foreliggende sag havde Spatz Medical mulighed for i en periode på to hele hverdage den 9. og 10. september 2020 at indgive et skriftligt indlæg med bemærkninger til de indkæredes kæresvarskrift eller alternativt at anmode landsretten om en ny frist for indgivelse af et sådant indlæg. På den baggrund finder Højesteret, at landsretten ikke har begået rettergangsfejl ved at afsige kendelse som sket.

Dette svarer strukturelt til § 82, stk. 2's forudsætning om, at retsmidlerne i §§ 152 a og 718 b skal være forsøgt: **art. 6 beskytter den, der bruger de midler, retsplejeloven stiller til rådighed** – ikke den, der lader dem stå ubenyttede.

Kontradiktion i straffeprocessens randområder. Samme princip slog igennem i [Sag 41/2024](#), hvor Højesteret ophævede en landsretskendelse om navneforbud efter [§ 31, stk. 1](#) på grund af manglende kontradiktion.

Berammelsesretsmidlet er civilt forankret. Det er værd at bemærke, at [retsplejelovens § 152 a](#) – partens ret til at forlange hovedforhandlingen berammet, når art. 6 kræver det – er placeret i lovens almindelige del og dermed gælder på tværs af civile sager og straffesager. Det er den mest direkte kodificering af art. 6, stk. 1, i dansk procesret.

Ankeretten og udeblivelse. I [Sag 205/2017](#) fastslog Højesteret, at en tiltaltes udeblivelse uden lovligt forfald ikke medfører, at også en subsidier **udmålingsanke** afvises. [§ 920, stk. 2](#) giver kun hjemmel til at afvise bevisanken, mens [§ 921, stk. 2](#) tillader behandling af anker, der ikke omfatter skyldsbeviserne, når forsvareren er mødt. Retten til at få prøvet straffens længde og udvisningen går altså ikke tabt.

Forkyndelse som adgangsbetingelse. I [SS-59/2023-HJR \(10928\)](#) om 28 frifundne russiske søfolk fik anklagemyndighedens for sene forkyndelse af ankemeddelelserne processuel konsekvens – fristreglerne beskytter den frifundnes indrettelseshensyn. Og i [SS-906/2021-GLO \(5453\)](#) måtte byretten udsætte hovedforhandlingen i en bedragerisag, fordi tiltalte ikke var udleveret – tiltaltes tilstedeværelse er en forudsætning for en retfærdig rettergang, som ikke kan omgås af hensyn til sagens fremme.

LOV	Retsplejeloven § 31, stk. 1	Retsplejeloven § 152a	Retsplejeloven § 397, stk. 1
	Retsplejeloven § 920, stk. 2	Retsplejeloven § 921, stk. 2	
PRAKSIS	Højesteret · Højesterets afgørelse om for sen forkyndelse i sag om overtrædelse af udlændingelovgivningen 20.03.2025 Højesteret · Højesterets ophævelse af landsretskendelse om navneforbud grundet manglende kontradiktion 25.10.2024 Højesteret · Højesterets vurdering af kontradiktion og sagsbehandlingstid i kæresager om midlertidige forbud 04.05.2021 Højesteret · Højesterets afgørelse om afvisning af anke ved tiltaltes udeblivelse: Sondring mellem bevisbedømmelse og strafudmåling 13.02.2018 Byretten · Udsættelse af hovedforhandling i sag om groft bedrageri grundet manglende udlevering af tiltalt 02.10.2023		

Sammenfatning: fem gennemgående mønstre i den danske anvendelse af artikel 6

§ 14

På tværs af de behandlede sagsgrupper tegner der sig fem mønstre, som en praktiker kan navigere efter.

1. Konventionen virker gennem den nationale regel – aldrig ved siden af den. Højesteret afgør aldrig en sag "efter art. 6". Retten fortolker [§ 61](#), [§ 736](#), [§ 856](#), [§ 729 c](#), [§ 149](#) eller [§ 397](#) "i lyset af" artikel 6. Hvor den nationale

regel mangler, skaber konventionen den ikke – jf. [95/2022](#) om udleveringssager. Og hvor den nationale regel allerede opfylder konventionen, strækkes den ikke videre, jf. [Sag 51/2020](#). Et procesindlæg, der påberåber sig art. 6 uden at forankre argumentet i en konkret dansk bestemmelse, har derfor sjældent gennemslagskraft.

2. Konkretiseringskravet er den gennemgående operative test. Hver gang en rettighed efter art. 6 skal fraviges, forlanger loven og Højesteret, at *de konkrete omstændigheder anføres i kendelsen* – det gælder dørlukning ([SS-19/2023-HJR](#)), aktindsigtsfravigelse ([§ 729 c, stk. 4](#)), anonym vidneførsel ([§ 856, stk. 11](#)), pålæg til forsvarere ([45/2023](#)) og aktindsigt for pressen ([SS-40/2025-HJR](#)). Generelle og overordnede redegørelser umuliggør den domstolsprøvelse, konventionen forudsætter, og fører til afslag – men afslaget er som regel ikke endeligt, hvis myndigheden vender tilbage med konkretiseringen.

3. Kompensation, ikke annulation. En krænkelse af retten til rettergang inden rimelig frist fører aldrig til frifindelse. Den fører til strafnedsættelse eller bødenedsættelse efter [§ 82, stk. 2](#), til nedsættelse under strafferammen eller strafbortfald efter [§ 83](#), eller til at statskassen bærer omkostningerne. Trafiksikkerhedsmæssigt begrundede retsfølger som førerretsfrakendelse består uændret. Efter reformen pr. 1. januar 2022 er kompensationsadgangen udtrykkeligt **begrænset til det, EMRK kræver** – og forudsætter i praksis, at retsmidlerne i [§ 152 a](#) og [§ 718 b](#) er forsøgt.

4. Fremtidige krænkelse prøves ikke på forhånd – men skaber en handlepligt. Berammelseslinjen fra 2026 viser konstruktionen: Højesteret afviser at tage stilling til, om en fremtidig hovedforhandling vil krænke art. 6, men pålægger samtidig landsretten en løbende monitoreringspligt, og henviser det endelige spørgsmål – og konsekvensen heraf – til hovedforhandlingen. Forsvareren bør derfor både protestere ved berammelsen (for at bevare argumentet og udløse monitoreringspligten) og rejse kompensationspåstanden ved hovedforhandlingen.

5. Objektiv målestok, subjektiv viden er uden betydning. Både inhabilitetsvurderingen ([SS-90/2024-HJR](#)) og vurderingen af myndighedernes sagsbehandlingstid ([FOB 2022-14](#)) hviler på et objektivt grundlag. Dommerens manglende kendskab til de inhabiliterende omstændigheder frelser ikke afgørelsen, og myndighedens ressourcemangel forlænger ikke den acceptable sagsbehandlingstid. Begge steder er begrundelsen den samme: art. 6 beskytter ikke kun den konkrete part, men tilliden til retssystemet som sådan.

Beslægtede oversigter. Lang sagsbehandlingstid som selvstændigt strafudmålingstema behandles i [praksisoversigten om lang sagsbehandlingstid](#), dommerinhabilitet i [praksisoversigten om dommerinhabilitet](#), kæreadgang og 3.-instansbevilling i [praksisoversigten om kæreadgang](#), og de øvrige konventionsbestemmelser i oversigterne om [artikel 8 om privatliv og familieliv](#) og [artikel 3 om umenneskelig behandling](#).

LOV

Retsplejeloven § 61

Retsplejeloven § 152a

Retsplejeloven § 729c, stk. 4

Retsplejeloven § 856, stk. 11

Straffeloven § 82, stk. 2

Straffeloven § 83

PRAKSIS

Højesteret · Ekstra Bladet får aktindsigt i PET-efterforskningssag hjemvist til fornyet behandling – Højesteret ophæver blankt afslag

09.12.2025

Højesteret · Højesteret Hjemviser Sag om Blufærdighedskrænkelser Grundet Dommers Inhabilitet

24.06.2025

Højesteret · Højesteret ophæver pålæg til forsvarere om forbud mod udlevering af retsbøger til tiltalt i spionage-sag

12.10.2023

Højesteret · Højesterets afslag på dørlukning i sag om PET-medarbejders brud på tavshedspligt

27.06.2023

Højesteret · Domstolens manglende hjemmel til at fastsætte frister for anklagemyndighedens undersøgelser i udleveringssager

13.04.2023

Højesteret · Højesterets afgørelse om dommerinhabilitet og erstatning for varetægtsfængsling ved egen skyld

15.06.2021

REFERENCE Lovgrundlag

9 paragraffer

Inkorporeringsloven § bilag-1-article-6	Retsplejeloven § 61
Retsplejeloven § 149	Retsplejeloven § 152a
Retsplejeloven § 729c	Retsplejeloven § 843a stk. 1
Retsplejeloven § 856 stk. 2	Straffeloven § 82 stk. 2
Straffeloven § 83	

MATERIALE Citerede afgørelser

54 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

44

26.06.2026	Højesteret stadfæster berømmelse af bandedrabssag til december 2027 og varetægtsfængsling frem til dom – EMRK art. 6 ikke aktuelt krænkelse	11-2026
20.02.2026	Højesteret stadfæster: Tvivl om tolkning i landsretten medførte ikke ophævelse og hjemvisning af byretsdom i voldssag	10792-13850
12.02.2026	Højesteret afviser kæremål om berømmelse i narkosag – manglende retlig interesse efter frafaldet anke	10590-12510
12.02.2026	Højesteret: Landsrettens berømmelse af bandekonflikt-ankesag til april 2027 er ikke en aktuel krænkelse af EMRK artikel 6	10657-12623
12.02.2026	Varetægtsfængsling under anke trods lang berømmelsestid i landsretten	66-2025
12.02.2026	Højesteret stadfæster varetægtsfængsling frem til dom i ankesag om voldtægt og grov vold – spørgsmål om krænkelse af EMK artikel 6 udsat	AM2026.02.12H2
12.02.2026	Højesteret: Berømmelse af bandedrabssag til 2027 krænkelse af EMRK artikel 6 – AM2026.02.12H	AM2026.02.12H
30.01.2026	Højesteret: Omkostningsafgørelse ved lang sagsbehandlingstid kan kæres uafhængigt af straffesagens udfald	10585-12500
26.01.2026	Fastsættelse af salær til beskikket forsvarer i straffesag om forvaring	64-2025
09.12.2025	Ekstra Bladet får aktindsigt i PET-efterforskningssag hjemvist til fornyet behandling – Højesteret ophæver blankt afslag	10530-12417
09.12.2025	Højesterets afgørelse om aktindsigt i retsbøger og kendelser vedrørende tvangsindgreb i FE-sagen	AM2025.12.09H
13.10.2025	Aktindsigtstvist i stor straffesag: Højesteret fastslår brud på Retsplejelovens ordning for undtaget materiale (§ 729 c)	10184-11953

07.10.2025	Højesteret beskikker yderligere forsvarer i sag om økonomisk kriminalitet af ekstraordinært omfang (cirka 9,5 mia. kr.)	AM2025.10.07H
15.09.2025	Højesteret fastslog ret til tidlig forsvarerbeskikkelse i sag om drabsforsøg	10089-11825
24.06.2025	Højesteret Hjemviser Sag om Blufærdighedskrænkelser Grundet Dommers Inhabet	9814-11473
24.06.2025	Højesteret: Byretsdommers inhabilitet fører til hjemvisning af straffesag om vold og blufærdighedskrænkelser	AM2025.06.24H
09.05.2025	Kære af afslag på acontosalær til beskikket forsvarer	9576-11160
21.03.2025	Højesterets kendelse om dørlukning i sag om frihedsberøvelse af udlænding	9483-11038
20.03.2025	Højesterets afgørelse om for sen forkyndelse i sag om overtrædelse af udlændingelovgivningen	5887-10928
10.01.2025	Højesteret stadfæster inhabilitet for lægekonsulent i Retslægerådet grundet ansættelse i Ankestyrelsen	7031-8449
17.12.2024	Højesteret ændrer kendelse om varetægtsfængsling; utilstrækkeligt grundlag for kollusionsfare, Retsplejeloven § 762, stk. 1, nr. 3	7005-8408
25.10.2024	Højesterets ophævelse af landsretskendelse om navneforbud grundet manglende kontradiktion	41-2024
04.06.2024	Dommerinhabet i erstatningssag efter varetægtsfængsling i skyderisag	AM2024.06.04H
04.06.2024	Dommer inhabilitet ved behandling af erstatningskrav efter tidligere deltagelse i varetægtsfængsling	5542-6636
15.02.2024	Højesterets kendelse om forlængelse af varetægtsfængsling ud over to tredjedele af straffetiden	4712-5673
21.11.2023	Højesterets kendelse om personlig mødepligt for beskikket forsvarer ved medsigtedes hovedforhandling	AM2023.11.21H
27.10.2023	Højesterets kendelse om dørlukning i sag om lækage af statshemmeligheder	4241-5079
27.10.2023	Højesterets afgørelse om delvis dørlukning i sag om røbeelse af statshemmeligheder (FE-sagen)	94-2023
12.10.2023	Højesterets afgørelse om grænser for krav til forsvareres håndtering af klassificerede oplysninger	44-2023
12.10.2023	Højesteret ophæver pålæg til forsvarere om forbud mod udlevering af retsbøger til tiltalt i spionage-sag	45/2023
27.06.2023	Højesterets afslag på dørlukning i sag om PET-medarbejders brud på tavshedspligt	3490-4155
13.04.2023	Højesteret løslader udvist statsløs palæstinenser grundet manglende fremdrift i udsendelsessagen	3110-3698
13.04.2023	Domstolens manglende hjemmel til at fastsætte frister for anklagemyndighedens undersøgelser i udleveringssager	95/2022
01.02.2023	Højesterets afgørelse om betaling af sagsomkostninger ved kontraanke i straffesager	2913-3451

23.01.2023	Grænser for domstoles oplysningspligt om PET-materiale i sager om forsvarerens aktindsigt	107-2021
15.06.2021	Højesterets afgørelse om dommerinhabilitet og erstatning for varetægtsfængsling ved egen skyld	51-2020
04.05.2021	Højesterets vurdering af kontradiktion og sagsbehandlingstid i kæresager om midlertidige forbud	bs-49705-2020-hjr
10.04.2018	Anonym vidneførsel i sag om banderelateret våbenbesiddelse	9-2018
19.02.2018	Højesterets kendelse om rejseforbehold for beskikket forsvarer	3952-4766
13.02.2018	Højesterets afgørelse om afvisning af anke ved tiltaltes udeblivelse: Sondring mellem bevisbedømmelse og strafudmåling	205-2017
06.04.2016	Højesteret stadfæster afbeskikkelse af forsvarer og nægter salær grundet groft utilstrækkeligt forsvar	Sag 199/2015
06.04.2016	Afbeskikkelse af forsvarer grundet ineffektivt forsvar og efterfølgende nægtelse af salær	199-2015-- og-200-2015
28.06.2012	Stadfæstelse af dobbelt dørlukning i spionagesag af hensyn til fremmede magter	155-2012
19.11.2008	Højesteret stadfæster frihedsberøvelse af udlænding anset for en fare for statens sikkerhed	3447-4106

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS

7

04.06.2025	Østre Landsret forlænger varetægtsfængsling indtil dom i ankesag trods lang sagsbehandlingstid	9998-11697
16.12.2024	Ubetinget førerretsfrakendelse og bødenedsættelse efter lang sagsbehandlingstid i færdselslovssag	S-3324-22
26.06.2023	Ubetinget frakendelse af førerretten for gentagne færdselsforseelser trods lang sagsbehandlingstid	S-913-22
28.11.2022	Østre Landsrets afslag på afspilning af lydoptagelse fra politiafhøring under straffesag	S-2208-22
28.03.2022	Stadfæstelse af kendelse om forsvarerpålæg	3273-3900
08.11.2011	Kendelse om aktindsigt i straffesag under efterforskning	3059-3616
26.08.2010	Dom om varemærkekrænkelser og strafnedsættelse pga. lang sagsbehandlingstid	3870-4674

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS

1

02.10.2023	Udsættelse af hovedforhandling i sag om groft bedrageri grundet manglende udlevering af tiltalt	4546-5453
------------	---	-----------

PARKERINGSKLAGENÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

08.05.2025	Ugyldig kontrolafgift grundet tvist om aflæsning af elektronisk p-skive og betydningen af blitz-genskær	park-8449
------------	---	-----------

PROCESBEVILLINGSNÆVNET · NÆVN / KLAGEINSTANS

1

30.10.2025 Procesbevillingsnævnet: Kæretilladelse om mangelfuld tolkebistand og hjemvisning i somali-talende voldssag 25/25448

FORARBEJDE Betænkninger

1 reference

Betænkning om anonyme vidner m.v.

nr. 1056 · 1985 · Justitsministeriet